

Mesto Rožňava

Materiál:

Návrh plánu činnosti Komisie VÚPŽPMK pri riešení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia vo volebnom období 2022 - 2026

Pre zasadnutie:

**Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia a miestnych komunikácií
Mestského zastupiteľstva v Rožňave
dňa 25. januára 2023**

K bodu:

3. Všeobecné

Predkladajú :

**Ing. Attila Kelecsényi, predseda Komisie
RNDr. Jozef Gregor, člen Komisie**

Návrh na uznesenie:

**Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia a miestnych komunikácií
Mestského zastupiteľstva v Rožňave**

a) Schvaľuje

Návrh úloh Komisie VÚPŽPMK pri riešení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia vo volebnom období 2022 - 2026

b) Ukladá

- 1) Zaraďovať do programov rokovania Komisie materiály pre jednotlivé oblasti podľa schváleného harmonogramu
- 2) Predkladať na rokovania Komisie pred začiatkom prípravy materiálov predbežnú informáciu a vytvoriť ad hoc pracovnú skupinu

Zodpovední: predseda, tajomník a poverený člen Komisie

Termín: podľa harmonogramu

Predkladacia správa

Návrh plánu činnosti Komisie výstavby, územného plánovania, životného prostredia a miestnych komunikácií pri riešení problematiky ochrany a tvorby životného prostredia vo volebnom období 2022 - 2026 („návrh“) je vypracovaný a predložený v súlade s ustanoveniami Štatútu mesta Rožňava, najmä § 18, ods.3) a ods.7a).

V predložennom návrhu je kladený dôraz na aktuálne a naliehavé problémy ochrany a tvorby životného prostredia v meste Rožňava a jeho bezprostrednom okolí. Zároveň boli pri jeho vypracovaní zohľadnené prebiehajúce prípadne plánované aktivity na úrovni Košického samosprávneho kraja a Slovenskej republiky. Návrh postihuje všetky dôležité oblasti spoločenského a hospodárskeho života podieľajúce sa na ochrane a tvorbe životného prostredia, najmä:

- Dopady klimatickej zmeny
- Kvalita ovzdušia
- Vodné hospodárstvo
- Odpadové hospodárstvo
- Mestská zeleň
- Doprava a miestne komunikácie
- Energetika
- Ochrana prírody a územný systém ekologickej stability
- Environmentálna výchova

Návrh je predkladaný ako otvorený rámcový materiál. V priebehu obdobia 2022 – 2026 môže byť aktualizovaný prípadne dopĺňaný na základe akútnych požiadaviek občanov, občianskych združení, ďalších stálych komisií a poslancov Mestského zastupiteľstva, organizačných zložiek Mestského úradu a organizácií mesta; rovnako budú reflektované opatrenia vyplývajúce zo schválených strategických a koncepcných dokumentov mesta, aktuálne podnety zo strany Košického samosprávneho kraja, ako aj zmeny v legislatíve Slovenskej republiky. V neposlednom rade sa bude Komisia zaoberať podnetmi na riešenie akútnych havarijných stavov (Odkalisko Rožňava, skládkovanie sedimentov z úpravy mastenca v obytnej tóne mesta a podobne).

Viaceré oblasti sa navzájom prelínajú; tieto skutočnosti budú zohľadňované a riešené odkazmi na relevantné koncepcné materiály. Vo vlastnom materiáli sú jednotlivé oblasti radené chronologicky podľa navrhovaného termínu riešenia.

Pri každej z uvedených oblastí je krátka anotácia (stručný popis existujúcich prípadne očakávaných problémov, náčrt možností ich riešenia a podobne); zároveň je uvedený predpokladaný výstup a polrok, v ktorom je očakávané zaradenie problematiky na rokovanie Komisie. Pred začiatkom prípravy samotného materiálu bude vypracovaná a prerokovaná predbežná informácia a vytvorená ad hoc pracovná skupina.

Materiál neprešiel pripomienkovým konaním.

**Návrh plánu činnosti
Komisie VÚPŽPMK
pri riešení problematiky ochrany a tvorby životného
prostredia
vo volebnom období 2022 - 2026**

Kvalita ovzdušia

- Pre Rožňavskú kotlinu nie sú k dispozícii exaktné kontinuálne merania kvality ovzdušia; najbližšie zariadenia Národnej monitorovacej siete sú lokalizované vo Veľkej Ide, na Kojšovskej holi a v Jelšave
- Na základe modelovania SHMÚ bolo celé územie Košického samosprávneho kraja zaradené medzi zóny s potrebou riadenia kvality ovzdušia; na základe toho Okresný úrad Košice v súčasnosti pripravuje Program zlepšenia kvality ovzdušia pre aglomeráciu Košice a zónu Košického samosprávneho kraja
- Mestské zastupiteľstvo uznesením číslo 161/2022 vzalo na vedomie informačnú správu „Zlepšenie kvality ovzdušia pre Rožňavu a okolie“ a uložilo zabezpečiť v roku 2023 pre Rožňavu zariadenie na monitorovanie kvality ovzdušia, zároveň vypracovať a do 30.6.2023 predložiť na schválenie „Program zlepšenia kvality ovzdušia pre Rožňavu a okolie“
- V súčinnosti s MŽP SR, OÚ Košice, Úradom KSK a SAŽP zaradil Rožňavu Slovenský hydrometeorologický ústav do programu mobilného monitorovania kvality ovzdušia spôsobom indikatívneho merania pre rok 2023; MAMS bude v 1. štvrtroku inštalovaná v areáli ZŠ Zlatá
- 12. januára 2023 bolo Úradom KSK v spolupráci so ZŠ Zlatá nainštalované monitorovacie zariadenie na oxidy dusíka (znečistenie ovzdušia z dopravy)
- Predbežná informácia bola prerokovaná na zasadnutí Komisie dňa 1.12.2021 a dňa 15.6.2022, následne aj na zasadnutí Mestského zastupiteľstva dňa 29.6.2022

Výstup: *Zlepšenia kvality ovzdušia pre Rožňavu a okolie*

Termín: *1. polrok 2023*

Odpadové hospodárstvo

- V súčasnosti je platný Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2026 a prebiehajú prípravy Programu odpadového hospodárstva KSK (OÚ Košice)
- Novelou zákona 79/2015 o odpadoch (z 27.12.2019) bola zrušená povinnosť obcí a miest vypracúvať vlastné POH; dôvod že „v reálnom živote samospráv tento dokument v podstate dokopy nič neriešil“ platí vo väčšine prípadov, kedy boli (a aj sú) takéto rozvojové dokumenty vypracúvané s pomerne vysokými nákladmi firmami, ktoré nemajú o reálnych problémoch príslušnej obce konkrétne poznatky, držia sa vypracovanej schémy, ktorú však nevedia zmysluplne naplniť
- Samospráva (najmä ak zastupuje takmer 20 tisíc občanov) by mala mať jasne formulovanú predstavu nielen o riešení povinností, uložených zákonom (zber,

separácia, odvoz a likvidácia komunálneho odpadu), ale aj o „nadstavbových“ cieľoch (znižovanie množstva vyprodukovaného KO, zvyšovanie úrovne separácie pri zdroji prípadne sekundárnej separácie v zbernom dvore a na separačnej linke, nakladanie s BRKO vrátane kompostovania prípadne aj využitia na energetické účely, riešenie nelegálnych skládok TKO a BRKO a podobne); nemalo by ísť pritom o formálny materiál, ale o vyjadrenie reálnych potrieb a cieľov, dosiahnutie ktorých môže mať veľmi pozitívny vplyv na finančnú politiku mesta

Výstup: *Odpadové hospodárstvo pre Rožňavu a okolie*
Termín: *2. polrok 2023*

Vodné hospodárstvo

- Katastrálne územie mesta Rožňava nie je akútne ohrozované povodňovými stavmi na rieke Slaná a potoku Drázus; napriek tomu túto hrozbu podceňiť (kritické stavy na Slanej za uplynulých desať rokov, škody v Rožňavskej doline)
- Väčšie škody aktuálne hrozia v dôsledku stekania zrážkových vôd do kotliny z okolitých svahov Volovských vrchov a Revúckej vrchoviny; ide predovšetkým o časť Rožňavská Baňa, Podrákoš a sídlisko Juh; rovnako negatívne sa prejavujú nedostatky v odvádzaní zrážkových vôd z niektorých častí intravilánu mesta
- So zreteľom na vývoj počasia v Rožňavskej kotline v posledných obdobiach je potrebné riešiť problematiku vodného hospodárstva komplexne, teda popri ochrane pred povodňami zároveň aj problematiku zadržiavania vody v regióne a racionálne hospodárenie s ňou (s využívaním nových prvkov, akými sú revitalizácia tokov, kaskády, vodné záhrady a podobne)

Výstup: *Voda pre Rožňavu a okolie*
Termín: *1 polrok 2024*

Mestská zeleň

- Zeleň na území intravilánu mesta i v jeho širšom okolí má veľký význam pre kvalitu ovzdušia, zadržiavanie vody v krajine a znižovanie dopadov klimatickej zmeny
- Týmto požiadavkám je potrebné prispôbiť najmä druhové zloženie a priestorové usporiadanie, ale aj systém pravidelnej údržby a starostlivosti
- Dôraz bude kladený na dopĺňanie jestvujúcich plôch vhodnými druhmi bylín a drevín, využívanie zanedbaných prípadne inak degradovaných „hnedých“ plôch pre aspoň dočasné ozelenenie, rozširovanie nových prvkov v intraviláne (poliehavá zeleň namiesto zatravnených plôch, popínavá zeleň, zelené strechy, komunitné záhrady a podobne)

Výstup: *Zeleň pre Rožňavu a okolie*
Termín: *2. polrok 2024*

Ochrana prírody a územný systém ekologickej stability

- V nadväznosti na Generel nadregionálneho systému ekologickej stability SR bol v roku 2019 vypracovaný a schválený Regionálny územný systém ekologickej stability pre okres Rožňava
- Tieto dokumenty by bolo vhodné doplniť na miestnej úrovni (týka sa to biocentier a biokoridorov vrátane interaktívnych prvkov, prispievajúcich na miestnej úrovni k zachovaniu druhovej rozmanitosti – ide predovšetkým o časť katastra v JZ predhorí Volovských vrchov a časť pravobrežného povodia potoka Čremošná medzi železničnou traťou a štátnou cestou (Rožňavská kotlina)
- Prípadné návrhy by sa následne zohľadňovali v rámci územnoplánovacieho procesu resp. procesu pozemkových úprav

Výstup: *Systém ekologickej stability a ochrana biodiverzity pre Rožňavu a okolie*

Termín: *1. polrok 2025*

Environmentálna výchova

- Pre dosiahnutie cieľov a splnenie opatrení, vyplývajúcich z jednotlivých programov (a čiastočne premietnutých aj do Programu hospodárskeho rozvoja sociálneho rozvoja mesta) je jedným z limitujúcich faktorov (okrem napríklad organizačných predpokladov a finančných prostriedkov) aj ich akceptovanie obyvateľmi a ochota spoluúčasti (napríklad v rámci realizácie cieľov Participatívneho rozpočtu)
- Environmentálna osвета a výchova má v tomto nezastupiteľné miesto
- Program sa bude týkať najmä intenzívneho a cieleného využívania jestvujúcich možností (médií ktorými disponuje samospráva, náučné chodníky v okolí mesta ...) a v budovaní nových prvkov (dotvorenie siete náučných chodníkov, ekopedagogické plochy, potenciálne ekocentrum a podobne)

Výstup: *Environmentálna výchova pre Rožňavu a okolie*

Termín: *2. polrok 2025*

Adaptácia na dôsledky klimatickej zmeny

- Prierezová, postihuje všetky ostatné oblasti
- Dôraz bude kladený na to, aby boli adaptačné opatrenia na znižovanie dôsledkov zmeny klímy súčasťou riešení problematiky vo všetkých uvedených oblastiach
- Na konci volebného obdobia budú zhodnotené pokroky a prínosy prijatých a zrealizovaných opatrení podľa jednotlivých oblastí
- Výstup: *Adaptácia na dôsledky klimatickej zmeny – prehľad a prínos prijatých opatrení pre Rožňavu a okolie(hodnotiaca správa)*
- Termín: *1. polrok 2026*

Doprava a miestne komunikácie

- Táto oblasť bude riešená najmä v súvislosti so zabezpečovaním kvality ovzdušia
- Jestvuje množstvo možností, ktoré by mohli prispieť k znižovaniu produkcie exhalátov (dotváranie siete cyklochodníkov a cyklotrás, skvalitňovanie peších koridorov, zdieľaná doprava ...)
- Veľké možnosti sú aj v zmenách v organizácii dopravy (kruhovú objazdy, jednosmerná doprava ...) a parkovacej politiky

Výstup: *riešené v rámci „Zlepšenie kvality ovzdušia pre Rožňavu a okolie“*

Energetika

- Rovnako ako predchádzajúca oblasť bude riešená najmä v rámci zlepšovania kvality ovzdušia
- Pôjde najmä o skvalitnenie a zefektívnenie vykurovania v rámci IBV, spaľovanie odpadov v častiach mesta obývaných marginalizovanými komunitami, posilňovanie energetickej efektívnosti budov (predovšetkým vo vlastníctve mesta, postupne aj vo vlastníctve iných fyzických alebo právnických osôb) a podobne.

Výstup: *riešené v rámci „Zlepšenie kvality ovzdušia pre Rožňavu a okolie“*